

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi konkurssilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 12/2017 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Mari Aalto, oikeusministeriö
- osaston johtaja, käräjätuomari Matti Palojärvi, Helsingin käräjäoikeus
- toimistopäällikkö Pekka Pulkamo, konkurssiasiamiehen toimisto
- rekisteripäällikkö Teemu Mikkola, Oikeusrekisterikeskus
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutetun toimisto
- asiantuntija Santeri Suominen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- asianajaja Kari Jaatinen, Suomen Asianajajaliitto
- professori Tuula Linna

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Helsingin hovioikeus
- Verohallinto
- lakimies Antti Laitila, Finanssialan Keskusliitto ry
- Insolvenssioikeudellinen yhdistys ry
- Suomen Yrittäjät ry

Viitetiedot

Lakivaliokunta on antanut asetusehdotuksen neuvotteluvaiheessa lausunnot LaVL 4/2013 vp ja LaVL 12/2014 vp.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi konkurssilakia, yrityksen saneerauksesta annettua lakia, yksityishenkilön velkajärjestelystä annettua lakia, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä an-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

nettua lakia, säädettäväksi laki velkajärjestelyrekisteristä ja muutettavaksi toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa alkaneen maksukyvyttömyysmenettelyn kuuluttamisesta ja rekisteriin merkitsemisestä annettua lakia sekä Suomen, Tanskan, Norjan, Islannin ja Ruotsin kesken Kööpenhaminassa 7 päivänä marraskuuta 1933 tehdyn, konkurssia koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on muuttaa lainsäädäntö yhteensopivaksi Euroopan unionin uudelleenlaaditun maksukyvyttömyysasetuksen kanssa.

Maksukyvyttömyysasetusta sovelletaan jatkossa myös yksityishenkilön velkajärjestelyyn, minkä johdosta ei enää edellytettäisi, että yksityishenkilön velkajärjestelyä hakevan velallisen kotipaikan on oltava Suomessa. Riittävää olisi, että velallisen asetuksessa määritelty pääintressien keskus olisi Suomessa.

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin tietosisältöä laajennettaisiin ja rekisteriin merkityt tiedot siirrettäisiin saataville yleisen tietoverkon kautta maksutta. Näiden maksukyvyttömyysasetukseen perustuvien muutosten lisäksi kuuluttamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa pääsääntönä luovuttaisiin. Kuuluttamiseen kytketyt konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset liitetäisiin kuuluttamisen sijasta siihen hetkeen, jolloin konkurssin alkamisesta on tehty merkintä rekisteriin.

Velkajärjestelyrekisteriä koskevat säännökset nostettaisiin lain tasolle. Velkajärjestelyä koskevat tiedot olisivat saatavilla yleisessä tietoverkossa vain silloin, kun velkajärjestelyssä järjestellään elinkeinon- tai ammatinharjoittajana toimivan velallisen elinkeinotoiminnassa syntynyttä velkaa. Muilta osin velkajärjestelyrekisterin tietoja pyydetäisiin nykyiseen tapaan Oikeusrekisterikeskukselta.

Velkojat voisivat ilmoittaa saatavansa konkurssissa, yrityssaneerauksessa ja yksityishenkilön velkajärjestelyssä suomen ja ruotsin kielen lisäksi englannin kielellä.

Lait konkurssilain muuttamisesta, yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta, yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta ja toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa alkaneen maksukyvyttömyysmenettelyn kuuluttamisesta ja rekisteriin merkitsemisestä annetun lain 1 §:n muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 26 päivänä kesäkuuta 2017. Muut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 26 päivänä kesäkuuta 2018.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Euroopan unionissa on rajat ylittävissä maksukyvyttömyysmenettelyissä vuodesta 2002 lähtien sovellettu maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevaa asetusta (EY, N:o 1346/2000). Asetuksessa säädetään siitä, minkä jäsenvaltion tuomioistuimella on toimivalta aloittaa velallista koskeva maksukyvyttömyysmenettely. Asetuksessa tarkoitettu maksukyvyttömyysmenettely voi olla päämenettely tai paikallinen menettely. Päämenettely aloitetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisella on pääintressien keskus. Päämenettely on universaali, eli sen vaikutukset tunnustetaan kaikkialla unionissa. Sekundäärimenettely eli paikallinen menettely voidaan vuorostaan aloittaa sel-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

laisessa jäsenvaltiossa, jossa velallisella on toimipaikka. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat kyseisen valtion alueella olevaan velallisen omaisuuteen. Asetuksessa säädetään myös maksukyvyttömyysmenettelyssä sovellettavasta laista sekä päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta muissa jäsenvaltioissa.

Vuonna 2015 Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyivät uudelleenlaaditun asetuksen maksukyvyttömyysmenettelyistä (EU 2015/848). Uudelleenlaadittu asetus kattaa myös yksityishenkilön taloudellisen tilanteen korjaamiseen tähtäävät menettelyt, mikä merkitsee Suomen kannalta yksityishenkilön velkajärjestelyn tulemistä konkurssin ja yrityksen saneerauksen ohella asetuksen soveltamisalaan. Muutos on kannatettava, sillä se parantaa yksityishenkilön asemaa. Uudelleenlaadittuun asetukseen sisältyy myös muutoksia, jotka parantavat ja helpottavat velkojien asemaa. Keskeinen muutos on velvoite perustaa yksi tai useampi maksukyvyttömyysrekisteri, joka on yleisön saatavilla internetissä maksutta.

Uudelleenlaadittu asetus on unionin jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Eräitä kansalliseen lainsäädäntöömme sisältyviä säännöksiä on kuitenkin tarpeen tarkistaa, jotta ne ovat yhteensopivia asetuksen kanssa. Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä on kyse tällaisista muutoksista. Lakivaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä kannattaa siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomioin ja muutosehdotuksin.

Maksukyvyttömyysrekisteri

Suomen konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteri ja velkajärjestelyrekisteri ovat julkisia, mutta niitä koskevia tietoja pyydetään Oikeusrekisterikeskukselta maksua vastaan. Uudelleenlaadittu asetus sisältää jäsenvaltioille velvoitteen perustaa yksi tai useampi maksukyvyttömyysrekisteri, joka sisältää tietyt vähimmäistiedot ja on yleisön saatavilla internetissä maksutta. Kansalliset rekisterit liitetään yhteen Euroopan oikeusportaalien avulla, joka toimii julkisena sähköisenä yhteyspisteenä. Asetuksen vuoksi esitys sisältää muutosehdotuksia muun muassa konkurssilakiin, yrityksen saneerauksesta annettuun lakiin, yksityishenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin sekä konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettuun lakiin.

Nykyiset konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterimme sisältävät suurimman osan uudelleenlaaditun asetuksen edellyttämistä tiedoista, joten tältä osin muutostarpeet eivät ole merkittävät. Kyseiset rekisterit sisältävät kuitenkin runsaasti myös muita tietoja, joita uudelleenlaadittu asetus ei edellytä. Tällaisia ovat muun muassa tiedot hakemusvaiheesta ja päätösten lainvoimaisuudesta. Näiden tietojen osalta tulee arvioida, ovatko ne jatkossa saatavilla yleisestä tietoverkosta vai tuleeeko niitä pyytää Oikeusrekisterikeskukselta. Lakivaliokunta pitää velkojien ja muiden viranomaisten tiedonsaannin kannalta perusteltuna ja käytännönläheisenä hallituksen esityksessä valittua ratkaisua siitä, että konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterien tietosisältö mahdollisimman laaja-alaisesti siirretään yleiseen tietoverkkoon.

Uudelleenlaadittu asetus mahdollistaa tietyt poikkeukset velvollisuuteen julkaista maksukyvyttömyysmenettelyihin liittyviä tietoja maksutta internetissä. Tällaiset poikkeukset koskevat yksityishenkilöitä, jotka eivät harjoita itsenäistä elinkeino- tai ammattitoimintaa, sekä yksityisiä elinkeinon- ja ammatinharjoittajia, kun maksukyvyttömyysmenettely liittyy pelkästään heidän yksityistalouteensa eikä heidän elinkeino- tai ammattitoimintaansa. Asetusta koskevissa neuvotte-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

luissa lakivaliokunta piti hyvin tärkeänä, että jäsenvaltioille jätetään liikkumavaraa yksityishenkilöiden maksukyvyttömyystietojen julkaisemisessa (ks. LaVL 4/2013 vp ja LaVL 12/2014 vp). Valiokunta pitääkin perusteltuna, että yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevia tietoja ei esitettyin tavoin laiteta maksutta avoimeen tietoverkkoon muutoin kuin asetuksen edellyttämässä tilanteissa. Muissa tilanteissa velkajärjestelytietoja tulee pyytää Oikeusrekisterikeskukselta.

Maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevien tietojen asettaminen saataville yleisen tietoverkon kautta maksutta parantaa sekä kotimaisten että ulkomaisten velkojen tiedonsaantia maksukyvyttömyysmenettelyistä samoin kuin heidän mahdollisuuksiaan osallistua niihin. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan myös, että konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa nykyisin käytössä olevasta kuuluttamismenettelystä tiedon jakamisen keinona pääsääntönä luovutaan. Samalla nykyisin kuuluttamiseen kytketyt maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset kytketään tiedon merkitsemiseen rekisteriin. Kuuluttamismenettely ehdotetaan kuitenkin jatkossakin säilytettäväksi pesähoitajan tai selvittäjän niin harkitessa esimerkiksi tuntemattomien velkojen määrän tai kirjanpidon puutteellisuuden vuoksi.

Maksukyvyttömyysmenettelyissä kuuluttaminen merkitsee käytännössä tiedon julkaisemista virallisessa lehdessä tai yhdessä tai useammassa päivälehdessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kuulutusten seuraamista virallisesta lehdestä pidetään käytännössä hankalana ja aikaa vievänä. Sähköiseen asiointiin ja rekisterimerkintöihin siirtymistä voidaan siten pitää paitsi ajanmukaisena myös velkojen asemaa helpottavana kehityssuuntana. Menettely myös nopeuttaa tiedonkulkua, sillä esimerkiksi tieto maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta merkitään rekisteriin samana päivänä, kun päätös aloittamisesta tehdään. Ehdotettu muutos on kuitenkin merkittävä paitsi käytännön kannalta myös oikeudellisesti, koska maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen oikeusvaikutukset kytketään jatkossa kuuluttamisen sijasta rekisterimerkinnän tekemiseen. Kuuluttamisella on erityistä merkitystä myös tuntemattomien velkojen tavoittamisessa. Se, että jatkossa myös kuuluttaminen säilyy mahdollisena, mutta vain pesähoitajan tai selvittäjän niin harkitessa, korostaakin pesähoitajan ja selvittäjän harkinnan merkitystä. Jos pesähoitaja tai selvittäjä päätyy siihen, ettei kuuluttaminen ole tarpeen, velkoja ei voi vedota siihen, ettei ole seurannut maksukyvyttömyysrekisteriä. Edellä esitetyn valossa valiokunta painottaa sen merkitystä, että uudistuksesta ja sen merkityksestä tiedotetaan riittävästi hyvissä ajoin ennen sen voimaantuloa. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että konkurssiain neuvottelukunta antaa pesähoitajille tarkempaa ohjeistusta kuuluttamiseen liittyvistä kysymyksistä eri maksukyvyttömyysmenettelyissä, kuten siitä, millaisissa tilanteissa kuuluttaminen on rekisterimerkinnän lisäksi tarpeellista tehdä. Valiokunnan mielestä kuuluttaminen on tarpeen paitsi tuntemattomien velkojen määrän vuoksi myös esimerkiksi silloin, kun kyse on laajasta konkurssipesästä, jossa on paljon varallisuutta ja useita velkoja.

Ulkomaisten velkojen asema

Voimassa olevan konkurssilain 12 luvun 14 §:n mukaan, jos valvontakirjelmä ei ole suomen tai ruotsin kielellä, pesähoitajan on huolehdittava velkojan valvontakirjelmän sisällön kääntämisestä jommallekummalle näistä kielistä. Nyt kyseistä säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontakirjelmä voidaan laatia myös englanniksi. Lisäksi ehdotetaan, että pesähoitajan velvollisuus huolehtia kääntämisestä syntyy vasta, jos velkoja ei vaadittaessa toimita kirjelmästä kää-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

nöstä suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Valiokunnalla ei ole huomauttamista ehdotukseen. Englannin kielen hyväksymistä voidaan pitää ajanmukaisena.

Voimassa olevan konkurssilain 23 luvun 2 §:n mukaan valvontakirjelmän kääntämisestä aiheutuvat kustannukset voidaan vähentää velkojalle tulevasta jako-osuudesta, jos kirjelmä on toimitettu muulla kuin Euroopan unionin jäsenvaltion virallisella kielellä eikä kustannuksia voida pitää vähäisinä. Konkurssissa hyväksytään nykyisin siten käytännössä kaikki Euroopan unionin kielet ja käännöskustannukset katetaan konkurssipesän varoista. Tähän ehdotetaan nyt muutosta siten, että kääntämisestä aiheutuneet kustannukset voidaan aina vähentää velkojan jako-osuudesta, jos valvontakirjelmästä ei ole toimitettu käännöstä suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Valiokunnan mielestä muutos on kannatettava, sillä näin kääntämiskulut eivät enää jatkossa vähennä muiden velkojien jako-osuuksia.

Myös yrityksen saneerauksessa ja yksityishenkilön velkajärjestelyssä saatavat voidaan ehdotuksen mukaan jatkossa ilmoittaa englanniksi. Yrityksen saneerauksessa selvittäjällä ei kuitenkaan ole vastaavanlaista vieraskielisen saatavailmoituksen käännättämisvelvollisuutta eikä toisaalta oikeutta vähentää tällaisia käännöskustannuksia velkojalle saneerausohjelman maksuohjelman mukaisesta maksusuorituksesta kuin konkurssissa, eikä hallituksen esityksessä ehdoteta tähän muutosta. Tämä merkitsee sitä, että jos velkoja ei pyynnöstä huolimatta toimita käännöstä ja velkojan vaatimus jää epäselväksi, velkojan ei katsota ilmoittaneen saatavaansa (HE, s. 26 ja 40). Ulkomaisen velkojan asema konkurssissa ja yrityksen saneerauksessa poikkeaa näissä suhteissa toisistaan. Ero perustuu kansalliseen harkintaan ja sisältyy jo voimassa olevaan lakiin. Valiokunnan mielestä eron säilyttämistä puoltaa se, että yrityksen saneerauksessa muutos merkitsisi sitä, että käännöskustannukset tulisivat velallisyrittäjän vastattaviksi ja että tällaiset kustannukset voitaisiin vähentää velkojalle tulevasta suorituksesta vasta saneerausohjelmassa, jos sellainen hyväksytään.

Samaan yritysryhmään kuuluvien yhtiöiden maksukyvyttömyysmenettelyt

Uudelleenlaadittuun asetukseen on sisällytetty uudet säännökset samaan yritysryhmään kuuluvien yhtiöiden maksukyvyttömyysmenettelyistä ja niitä koskevasta ryhmäkoordinaointimenettelystä. Säännöksiä sovelletaan vain siltä osin kuin useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa on aloitettu saman yritysryhmän eri jäseniä koskevia menettelyjä. Ryhmäkoordinaation osalta asetuksessa säädetään erilaisista selvittäjien välisistä yhteistyö- ja koordinaatiovelvoitteista. Lisäksi asetuksessa säädetään koordinaattorin nimeämisestä ja hänen tehtävistään.

Asetuksen mukaan tuomioistuin päättää ryhmäkoordinaointimenettelyn aloittamisesta selvittäjän hakemuksesta. Menettelyyn määrätty selvittäjä voi vastustaa sen maksukyvyttömyysmenettelyn, johon hänet on määrätty, sisällyttämistä ryhmäkoordinaointimenettelyyn. Vastustaminen on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun selvittäjä on vastaanottanut ilmoituksen. Jos selvittäjä vastustaa ryhmäkoordinaointimenettelyyn osallistumista, menettelyä ei sisällytetä siihen. Koordinaattorilla ei ole tältä osin toimivaltuuksia eikä ulkopuolelle jäävälle ryhmän jäsenelle aiheudu kustannuksia. Jos selvittäjä ei vastusta ryhmäkoordinaointimenettelyä, menettely lisätään siihen, eikä ryhmäkoordinaointimenettelystä ja sen aiheuttamasta kustannusvastuusta voi myöhemmin irrottautua.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi siitä, miten ryhmäkoordinointimenettelyyn osallistumisesta kansallisesti päätetään. Esityksen mukaan päätösvalta kuuluisi konkurssissa pesähoitajalle (1. lakiehdotuksen 14 luvun 5 §:n 1 mom.) ja yrityssaneerauksessa selvittäjälle (2. lakiehdotuksen 8 §:n 1 mom.). Ratkaisua perustellaan ensisijaisesti asian kiireellisyydellä, sillä ryhmäkoordinointimenettelyn vastustamisen määräaika on lyhyt (HE, s. 26 ja 27).

Valiokunta toteaa, että konkurssissa konkurssihallinnon muodostavat pesähoitaja ja velkojat yhdessä ja päätösvalta kuuluu velkojille siltä osin kuin asia ei lain mukaan kuulu pesähoitajan vastuulle. Konkurssilaissa pesähoitajan päätösvaltaan säädetyt asiat koskevat pitkälti konkurssipesän juoksevaa hallintoa. Ryhmäkoordinointimenettelyyn osallistumisessa on valiokunnan mielestä kyse siinä määrin merkittävästä asiasta, että vähimmäisvaatimuksena on perusteltua edellyttää, että ennen päätöksen tekemistä pesähoitajan tulee varata mahdolliselle velkojatoimikunnalle tai suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi. Valiokunta ehdottaa säännösehdotuksen muuttamista tällä tavoin.

Yrityksen saneerauksen osalta valiokunta sen sijaan katsoo hallituksen esityksessä esitetyin tavoin, ettei päätösvalan antaminen ryhmäkoordinointimenettelyyn osallistumisesta velalliselle tai velkojille olisi luontevaa. Tämän vuoksi valiokunta puoltaa itsenäisen päätösvalan säätämistä selvittäjälle. Harkintansa mukaan pesähoitaja voi ennen päätöksen tekemistä kuulla velallista ja velkojia sekä mahdollisesti asetettua velkojatoimikuntaa.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki konkurssilain muuttamisesta

3 luku. Konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset.

2 §. Vilpittömän mielen suoja. Velallisen konkurssin alkamisen jälkeen tekemä pesään kuuluvaa omaisuutta koskeva tai muu oikeustoimi ei pääsääntöisesti sido konkurssipesää. Voimassa olevassa pykälässä säädetään niistä tilanteista, joissa kuitenkin suojataan kolmannen osapuolen perusteltua vilpittöntä mieltä konkurssin alkamisesta, jonka seurauksena velallisen tekemä oikeustoimi tai kolmannen osapuolen tekemä maksu sitookin konkurssipesää. Voimassa olevassa pykälässä konkurssin alkamisesta vilpittömässä mielessä oleva osapuoli voi vedota velallisen kanssa tekemäänsä oikeustoimeen, jos oikeustoimi on tehty ennen kuin konkurssista on kuulutettu. Koska yleisperusteluissa esitetyin tavoin kuuluttamismenettelystä pääsääntönä luovutaan, pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ratkaisevaksi hetkeksi vilpittömän mielen suhteen asetetaan merkinnän tekeminen konkurssin alkamisesta konkurssiasioista pidettävään rekisteriin. Selvyyden vuoksi valiokunta toteaa, että merkinnän tekeminen konkurssirekisteriin on ratkaiseva hetki myös niissä tapauksissa, joissa konkurssin alkamisesta myös poikkeuksellisesti kuulutetaan siten kuin 22 luvun 2 §:ssä säädetään. Tämä on perusteltua paitsi selkeyssyistä myös sen vuoksi, että konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain 8 §:n mukaan tieto konkurssin alkamisesta on merkittävä rekisteriin samana päivänä, kun päätös konkurssiin asettamisesta on tehty. Tämä merkitsee sitä, että tieto konkurssin alkamisesta on saatavilla yleisestä tietoverkosta samana päivänä, kun tuomioistuimien on asettanut velallisen konkurssiin. Näin ollen niissä tilanteis-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

sa, joissa poikkeuksellisesti konkurssin alkamisesta myös kuulutetaan, kuuluttaminen tapahtuu käytännössä sen jälkeen, kun tieto on jo merkitty rekisteriin.

14 luku. Konkurssipesän hallinto.

5 §. Pesäinhoitajan tehtävät. Voimassa olevan pykälän *1 momenttiin* ehdotetaan lisättäväksi uusi *10 kohta* siitä, miten uudelleenlaaditussa asetuksessa tarkoitettuun ryhmäkoordinointimenetelyyn osallistumisesta kansallisesti päätetään. Edellä yleisperusteluissa esitettyyn viitaten laki-valiokunta ehdottaa, että kohtaa muutetaan siten, että pesäinhoitajan on ennen päätöksen tekemistä varattava 12 §:ssä tarkoitettulle velkojatoimikunnalle tai suurimmille velkojille tilaisuus tulla kuulluksi asiassa. Käsitettä "suurimmat velkojat" käytetään konkurssilaissa useissa säännöksissä, muun muassa pesäinhoitajan määräämistä koskevassa konkurssilain 8 luvun 1 §:n 2 momentissa (myös KL 7:5.2, 7:8.4 ja 9:1.4). Suurimmilla velkojilla tarkoitetaan kyseisessä säännöksessä velkojia, joilla on konkurssihakemuksen tai muun selvityksen mukaan suurimmat rahamääräiset saatavat velalliselta (HE 26/2003 vp, s. 94). Tätä voidaan käyttää tukena tulkittaessa käsitettä nyt käsiteltävänä olevassa säännöksessä.

22 luku. Konkurssirekisteri, kuulutus ja ilmoitukset.

3 §. Konkurssihakemusta koskevasta päätöksestä ilmoittaminen. Pykälän *2 momentin* mukaan pesäinhoitajan on ilmoitettava konkurssin alkamisesta velkojille. Uudelleenlaadittu asetus edellyttää, että asetuksessa tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus toimitetaan asetuksessa säädetyllä tavalla määrämuotoisesti. Valiokunta ehdottaa, että momenttiin lisätään tätä koskeva informatiivinen virke.

4 §. Ilmoitukset ja kuulutus konkurssivalvonnasta. Pykälän *1 momentissa* säädetään pesäinhoitajan velvollisuudesta toimittaa ilmoitus konkurssivalvonnasta velalliselle ja velkojille. Valiokunta ehdottaa, että momenttiin lisätään vastaava informatiivinen virke kuin edellä 3 §:ään.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Pykälän *1 momentti* sisältää tavanomaisen voimaantulosäännöksen, jossa lain voimaantulo on jätetty avoimeksi. Esityksen perusteluista ilmenee, että tarkoitus on, että laki tulee voimaan samanaikaisesti uudelleenlaaditun asetuksen kanssa eli 26.6.2017. Pykälän *3 momentista* ilmenee, että eräitä säännöksiä sovelletaan kuitenkin sellaisina kuin ne olivat lain voimaan tullessa 25 päivään kesäkuuta 2018. Kyseiset säännökset liittyvät asetuksen maksukyvyttömyysrekisterin perustamista koskeviin säännöksiin, jotka tulevat voimaan vasta myöhemmin 26.6.2018.

Ehdotettu ratkaisu merkitsee sitä, että sovellettavat säännökset voivat muuttua kesken konkurssimenettelyn. Tällaista ratkaisua puoltavat käytännön syyt, sillä esimerkiksi pesäinhoitajalle on helpompaa, että sovellettavat säännökset ja menettelyt ovat samat riippumatta siitä, milloin konkurssi on alkanut. Lisäksi, jos vanhoja säännöksiä sovellettaisiin ennen lain voimaantuloa alkaneisiin konkursseihin vielä uusien säännösten voimaantulon jälkeen, niitä saatettaisiin yksittäistapauksittain joutua soveltamaan jopa vuosien ajan konkurssimenettelyn pitkäkestoisuuden vuoksi.

Jotta käytännössä ei synny epäselvyyksiä siitä, mitä säännöksiä sovelletaan, kun arvioidaan 3 momentissa viitatus 3 luvun 2 §:n tarkoittamaa kolmannen vilpitöntä mieltä, valiokunta toteaa seu-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

raavaa. Jos konkurssi on alkanut ennen 26.6.2018 ja siitä on ehditty kuuluttaa ennen konkurssin alkamisen näkymistä konkurssiasioiden rekisteristä avoimen tietoverkon kautta, vilpittömän mielen syntymisen kannalta ratkaisevaa on kuuluttamishetki. Jos taas velallinen on tehnyt oikeustoimen 25.6.2018 eikä kuulutusta konkurssin alkamisesta ole julkaistu samana päivänä, vilpittömän mielen syntymisen kannalta ratkaiseva hetki on 26.6.2018 lukien rekisterimerkintä. Jos oikeustoimi on tehty vuorostaan 26.6.2018 tai sen jälkeen, ratkaiseva hetki on aina rekisterimerkintä siten kuin edellä 3 luvun 2 §:n perusteluissa on selvitetty.

Ehdotettu voimaantulo- ja siirtymäsäännös merkitsee käännöksiä koskevien 12 luvun 14 §:n ja 23 luvun 2 §:n osalta sitä, että uusia pykäläiä sovelletaan myös niissä konkurseissa, jotka ovat alkaneet ennen lain voimaantuloa 26.6.2017. Jälkimmäisen säännöksen osalta valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että pykälää ehdotetaan tässä muutettavaksi ulkomaisen velkojan kannalta tiukempaan suuntaan, sillä käännöskustannukset voidaan ehdotuksen mukaan vähentää velkojan jako-osuudesta, kun taas voimassa olevan lain mukaan ne maksetaan konkurssipesän varoista. Säännös koskee tilannetta, jossa velkoja toimittaa valvontailmoituksen muulla EU:n virallisella kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi eikä velkoja pesähoitajan pyynnöstä huolimatta toimita käännöstä näillä kielillä. Koska sääntelyä edellä mainituin tavoin tiukennetaan, valiokunta pitää perusteltuna säätää erityisestä siirtymäsäännöksestä, jonka mukaan, jos valvontakirjelmä on toimitettu ennen tämän lain voimaantuloa, kääntämisestä aiheutuneiden kustannusten vähentämiseen tulee soveltaa 23 luvun 2 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. Valiokunta ehdottaa tällaisen säännöksen lisäämistä voimaantulo- ja siirtymäsäännökseen (*uusi 4 momentti*).

2. Laki yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

69 §. Hakemus. Uusi. Ehdotetun lain 71 §:n 1 momentissa säädetään muun muassa niistä tiedoista, jotka tuomioistuimen tulee merkitä yrityksen saneerauksen aloittamista koskevaan päätökseen. Uudelleenlaadittu asetus edellyttää, että päätökseen tulee merkitä, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta asetuksen 3 artiklan 1 (pääintressien keskus) vai 2 kohtaan (toimipaikka). Tätä koskeva säännös ehdotetaan esityksessä lisättäväksi 71 §:n 1 momentin uudeksi 7 kohdaksi. Valiokunta ehdottaa, että tässä yhteydessä lain 69 §:n 2 momenttiin lisätään myös edellytys siitä, että hakemukseen yrityksen saneerausmenettelyn aloittamisesta tulee liittää tarpeellinen selvitys siitä, millä perusteella tuomioistuin on toimivaltainen. Edellytys koskisi sekä tuomioistuimen kansainvälistä että alueellista toimivaltaa, ja se vastaisi sitä, mitä on jo nykyisin voimassa konkurssin osalta konkurssilain 7 luvun 5 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla. Ehdotusta puoltaa se, että vaikka tuomioistuimen tehtävänä on tutkia paitsi kansallinen myös kansainvälinen toimivalta viran puolesta, riittävät tiedot tämän mahdollistamiseksi on perusteltua edellyttää ilmoitettaviksi jo hakemuksessa. Konkurssilain vastaavan säännöksen esitöissä (HE 26/2003 vp, s. 88) todetaankin seuraavaa: ”Säännös koskee paitsi tuomioistuimen sisäistä toimivaltaa, myös tuomioistuimen kansainvälistä toimivaltaa silloinkin, kun se perustuu EY:n maksukyvyttömyysasetukseen. Hakemuksesta tulee siis käydä riittävästi ilmi, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta siihen, että velallisella on Suomessa pääintressien keskus vai siihen, että velallisella on täällä toimipaikka tai omaisuutta.” Edellä esitetyn muutoksen vuoksi myös *johtolausetta* on tarkistettava.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

71 §. Päätös menettelyn aloittamisesta. Voimassa olevan pykälän 3 *momentissa* säädetään selvittäjän velvollisuudesta antaa saneerausmenettelyn aloittamista koskeva tuomioistuimen päätös tiedoksi velkojille ja muille säännöksessä mainituille tahoille. Momenttia ei ehdoteta esityksessä muutettavaksi. Uudelleenlaadittu asetus edellyttää, että asetuksessa tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus toimitetaan asetuksessa säädetyllä tavalla määrämuotoisesti. Valiokunta ehdottaa, että momentin loppuun lisätään tätä koskeva informatiivinen virke (*uusi 3 mom.*). Myös *johtolausetta* on tämän vuoksi tarkistettava.

91 §. Kuulutuksen toimittamatta jättäminen. 92 §. Nopea saneerausohjelman vahvistaminen. Voimassa olevan lain 91 §:n 1 *momentin* mukaan saneerausohjelman alkamisesta kuuluttaminen voidaan tietyin edellytyksin jättää toimittamatta. Pykälän 2 *momenttiin* sisältyy säännös, jossa suojataan sellaista velkojaa, jolle ei ole annettu tiedoksi päätöstä saneerausmenettelyn aloittamisesta, ja kuulutus on jätetty toimittamatta. Sen mukaan velkoja voi tällaisessa tapauksessa yrityssaneerailain säännösten estämättä vaatia suoritusta saatavastaan ja käyttää oikeuksiaan velkojana. Suoja ei kuitenkaan koske velkojaa, jonka täytyy olettaa muuten saaneen tiedon menettelyn aloittamisesta. Koska uudistuksessa kuulutuksesta pääsääntöisesti luovutaan ja menettelyn alkamisen oikeusvaikutukset kytketään rekisterimerkintään, 91 § ehdotetaan kumottavaksi, mutta sen tuntemattoman velkojan suojaa koskeva 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi nopeaa saneerausmenettelyn vahvistamista koskevan 92 §:n uudeksi 4 momentiksi. Tämä perustuu siihen, että säännöksen tarkoittamassa nopeassa menettelyssä saneerausohjelma voidaan vahvistaa hyvin pian saneerausmenettelyn alkamisesta, jopa samana päivänä. Vaikka tällöinkin saneerausmenettelyn alkamisesta merkitään tieto yrityssaneerausrekisteriin, velkojan, jota ei ole kuultu nopeassa menettelyssä, ei välttämättä voida olettaa saavan tietoa menettelyn aloittamisesta, eikä velkoja siten kykene valvomaan oikeuksiaan.

Valiokunnalla ei ole huomauttamista ehdotukseen kumota 91 §:n 1 momentti kuulutuksen toimittamatta jättämisestä ottaen huomioon, että kuuluttamisesta pääsääntöisesti luovutaan. Saneerausmenettelyn alkamisesta merkitään jatkossa aina tieto yrityssaneerausrekisteriin, ja merkintä tulee tehdä samana päivänä, kun päätös menettelyn aloittamisesta tehdään. Rekisterimerkintöihin siirtyminen tiedon jakamisessa ja menettelyn alkamisen oikeusvaikutusten kytkeminen kuuluttamisen sijasta rekisterimerkintään korostavat kuitenkin velkojien vastuuta seurata rekisteriä. Tämän vuoksi valiokunta viittaa siihen, mitä se on yleisperusteluissa esittänyt uudistuksesta tiedottamisen tärkeydestä.

Tuntematonta velkojaa on kuitenkin jatkossakin perusteltua ja tarpeellista suojata nopeassa saneerausohjelman vahvistamisessa, minkä vuoksi valiokunta puoltaa tuntemattoman velkojan suoja säännöksen sisällyttämistä 92 §:ään uudeksi 4 momentiksi. Ehdotuksen arvioinnissa valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että velkojan suojan sisältö vastaa nykytilaa, samoin kuin siihen, että nopean saneerausohjelman vahvistamisen nykyiset tiukat edellytykset samoin kuin tuomioistuimen rooli ohjelman vahvistajana säilyvät ennallaan.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Pykälän 1 *momentin* ensimmäisen virkkeen sisältämässä taivonmaisessa voimaantulosäännöksessä lain voimaantulo on jätetty avoimeksi. Tarkoitus on, että laki tulee voimaan 26.6.2017 samanaikaisesti uudelleenlaaditun asetuksen kanssa. Lain 79 a § ja 92 §:n 4 momentti tulevat voimaan kuitenkin myöhemmin, koska ne liittyvät uudelleenlaaditun asetuksen maksukyvttömyysrekisterien perustamista koskeviin säännöksiin, jotka tulevat voi-

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

maan vasta 26.6.2018. Viimeksi mainittujen säännösten voimaantulo on momentissa jätetty avoimeksi. Valiokunta ehdottaa kuitenkin, että niiden voimaantulo kirjataan nimenomaisesti säännökseen. Tätä puoltavat selkeyssyyt, sillä pykälän 3 momentissa tarkoitettujen — niin ikään asetuksen maksukyvyttömyysrekisterin perustamiseen liittyvien — säännösten soveltaminen on säännöksessä nimenomaisesti kytketty maksukyvyttömyysrekisteriä koskevien säännösten voimaantuloon.

3. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta.

2 §. Soveltamisala. Voimassa olevan pykälän *1 momenttiin* sisältyvä velkajärjestelyn tai takaus- ja vakuusvastuun järjestelyn edellytys kotipaikasta Suomessa ehdotetaan muutettavaksi pääintressien keskuksi Suomessa. Pykälän yksityiskohtaisista perusteluista ilmenee, että säännöksessä määritellään asiallisesti myös tuomioistuimen kansainvälistä toimivaltaa. Selkeyssyistä tämän on hyvä ilmetä myös pykälän otsikosta, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa otsikkoa tarkistettavaksi.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös. Pykälän *1 momentin* ensimmäisen virkkeen sisältämässä tavanomaisessa voimaantulosäännöksessä lain voimaantulo on jätetty avoimeksi. Tarkoitus on, että laki tulee voimaan 26.6.2017 samalla tavalla kuin lait konkurssilain ja yrityssaneerauslain muuttamisesta. Lain 87 ja 88 § tulevat voimaan kuitenkin myöhemmin, koska ne liittyvät uudelleenlaaditun asetuksen maksukyvyttömyysrekisterien perustamista koskeviin säännöksiin, jotka tulevat voimaan vasta 26.6.2018. Viimeksi mainittujen säännösten voimaantulo on jätetty momentissa avoimeksi, mutta vastaavalla tavalla kuin 2. lakiehdotuksen voimaantulo- ja siirtymäsäännöksessä valiokunta ehdottaa selkeyssyistä, että niiden voimaantulo kirjataan säännökseen nimenomaisesti.

4. Laki konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain muuttamisesta

4 §. Muut konkurssiasioista merkittävät tiedot. Pykälän *4 ja 5 momentit* sisältävät virheellisen viittauksen 2 momenttiin. Valiokunta ehdottaa viittauksen tarkistamista 3 momenttiin.

6 §. Muut yrityssaneerausasioista merkittävät tiedot. Yrityksen saneerausta koskevan pykälän *1 momentin 4 kohta* ei vastaa sanamuodoltaan konkurssia koskevaa 4 §:n 1 momentin 4 kohtaa. Valiokunta ehdottaa asiantilan korjaamista ja näin kohdan sanamuodon muuttamista siten, että myös yrityssaneerausasioissa rekisteriin tulee merkitä hakemuksen palauttaminen toiseen tuomioistuimeen.

5. Laki velkajärjestelyrekisteristä

4 §. Tiedot asian käsittelystä. Valiokunta ehdottaa, että pykälän *1 momentin 3 kohta* muutetaan siten, että velkajärjestelyrekisteriin tulee merkitä hakemuksen palauttaminen toiseen tuomioistuimeen. Ehdotus vastaa valiokunnan edellä 4. lakiehdotuksen 6 §:ään tekemää muutosehdotusta.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 12/2017 vp sisältyvät 6. ja 7. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 12/2017 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

konkurssilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan konkurssilain (120/2004) 1 luvun 2 §:n 2 momentti, 3 luvun 2 § ja 6 §:n 1 momentti, 7 luvun 1 §:n 1 momentti ja 12 §:n 1 momentti, 12 luvun 5 §:n 2 momentti, 14 §:n 2 momentti ja 17 §, 14 luvun 5 §:n 1 momentti, 15 luvun 8 §, 22 luku ja 23 luvun 2 §:n 2 momentti sekä lisätään 23 lukuun uusi 3 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Lain soveltaminen

Jos asiassa on maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitettu liittymä toiseen jäsenvaltioon, johon asetusta sovelletaan, tämän lain sijasta sovelletaan, mitä asetuksessa säädetään.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

3 luku

Konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset

2 §

Vilpittömän mielen suoja

Oikeustoimi, jonka velallinen tekee konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta, ei sido konkurssipesää. Oikeustoimi sitoo konkurssipesää kuitenkin, jos velallinen on tehnyt oikeustoimen ennen kuin konkurssin alkamisesta on tehty merkintä 22 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun konkurssiasioista pidettävään rekisteriin eikä toinen osapuoli tiennyt eikä hänen pitänytkään tietää, ettei velallisella ollut oikeutta määrätä omaisuudesta. Tällöin konkurssipesällä on kuitenkin oikeus kieltäytyä luovuttamasta omaisuutta tai vaatia sen palauttamista, jos konkurssipesä maksaa osapuolelle tämän suorittaman vastikkeen ja tälle oikeustoimen täyttämisestä aiheutuneet tarpeelliset kustannukset.

Irtisanomisilmoitus tai muu vastaava toimi, jonka velallinen tekee tai joka tehdään velalliselle sen jälkeen, kun tieto konkurssin alkamisesta on merkitty konkurssiasioista pidettävään rekisteriin, sitoo konkurssipesää, jollei:

1) toinen osapuoli tiennyt eikä hänen pitänyt tietää, ettei velallisella ollut oikeutta tehdä tai vastaanottaa tointa; ja

2) olisi pidettävä ilmeisen kohtuuttomana sitä, ettei toimi sitoisi konkurssipesää.

Maksu, joka suoritetaan velalliselle konkurssin alettua, on pätevä, paitsi jos maksun suorittaja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei velallisella ollut oikeutta ottaa vastaan maksua. Jos maksu on suoritettu ennen kuin konkurssin alkamisesta on tehty merkintä konkurssiasioista pidettävään rekisteriin, maksun suorittajan katsotaan olleen vilpittömässä mielessä, jollei muuta näytetä. Jos maksu on suoritettu rekisteriin merkitsemisen jälkeen, maksun suorittajan ei katsota olleen vilpittömässä mielessä, ellei muuta näytetä.

6 §

Erillistäytäntöönpanon jatkaminen

Jos konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssin alkamista, täytäntöönpano on keskeytettävä sekä ulosmitattu omaisuus ja mahdollisesti kertyneet rahavarat luovutettava konkurssipesälle, jollei konkurssipesä vaadi täytäntöönpanon jatkamista konkurssipesän lukuun. Jos ulosmitatun omaisuuden myynnistä on julkaistu myynti-ilmoitus ennen konkurssin alkamista, täytäntöönpano voidaan keskeyttää vain konkurssipesän pyynnöstä. Konkurssipesä vastaa täytäntöönpanokuluista, jos konkurssipesän pyynnöstä täytäntöönpanoa jatketaan tai myynti, josta myynti-ilmoitus on julkaistu, peruutetaan.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

7 luku

Menettely tuomioistuimessa

1 §

Kansainvälinen toimivalta

Suomalaisen tuomioistuimen toimivallasta konkurssiin asettamista koskevassa asiassa silloin, kun velallisen pääintressien keskus on Suomessa tai muussa sellaisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, johon sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelyistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848, säädetään mainitussa asetuksessa.

12 §

Päätös konkurssiin asettamisesta

Konkurssiin asettamista koskevaan päätökseen on merkittävä päätöksen antamisen tai julistamisen kellonaika ja konkurssihakemuksen vireilletulopäivä. Siihen on merkittävä myös, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 vai 2 kohtaan vai tämän luvun 1 §:n 2 momenttiin.

12 luku

Konkurssisaatavat, valvonta ja saatavien selvittäminen

5 §

Valvontapäivän määrittäminen

Pesänselittäjän on viivytyksettä ilmoitettava valvontapäivän määrittämisestä Oikeusrekisterikeskukselle. Saatavan valvontaa konkurssissa (*konkurssivalvonta*) koskevasta kuulutuksesta ja valvontaan liittyvistä ilmoituksista säädetään 22 luvussa.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

14 §

Valvonnan tarkastaminen

— — — — —
Jos valvontakirjelmä ei ole suomen, ruotsin tai englannin kielellä eikä velkoja vaadittaessa toimita kirjelmästä käännöstä, pesänhoitajan on huolehdittava siitä, että kirjelmän sisältö tarpeellisin osin käännetään jollekin näistä kielistä.
— — — — —

17 §

Valvonta liikkeeseenlaskijan konkurssissa

Velkojan saatava, joka perustuu velallisen liikkeeseen laskemaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun arvopaperiin, otetaan ilman valvontaa huomioon jakolueteloehdotuksessa, jos oikeudenhaltijoita koskevat tiedot ovat arvo-osuusrekisterissä taikka muutoin luotettavasti selvitettävissä oikeudenhaltijoista pidettävästä rekisteristä tai tilistä. Muussa tapauksessa oikeudenhaltijan on kahden vuoden kuluessa konkurssin alkamisesta toimitettava pesänhoitajalle arvopaperi tai, jos siitä ei ole annettu kirjallista todistetta, valvontakirjelmässä ilmoitettavat tiedot saatavastaan.

Pesänhoitajan on julkaistava ilmoitus konkurssin alkamisesta samalla tavalla, jolla liikkeeseenlaskijan on täytettävä lakiin perustuva tiedonantovelvollisuutensa. Edellä 1 momentissa tarkoitettut seikat on mainittava ilmoituksessa ja, jos asiassa julkaistaan kuulutus 22 luvun 2 tai 4 §:n nojalla, kuulutuksessa.

Konkurssipesän rahaksimuuttoa valvomaan määrättävästä asiamiehestä säädetään Finanssi- valvonnasta annetun lain (878/2008) 29 §:ssä.

14 luku

Konkurssipesän hallinto

5 §

Pesänhoitajan tehtävät

Pesänhoitajan tehtävänä on:

- 1) ottaa haltuun pesään kuuluva omaisuus, mukaan lukien kirjanpitoaineisto ja asiakirjat, sekä huolehtia omaisuuden hoitamisesta ja säilyttämisestä;
- 2) ryhtyä tarpeellisiin toimiin velallisen saatavien perimiseksi ja pesälle kuuluvien oikeuksien turvaamiseksi sekä sellaisten sopimusten irtisanomiseksi, joiden voimassaolo ei ole pesänhoidon kannalta tarpeen;
- 3) suorittaa pesänhoitajalle kuuluvat palkkaturvaa koskevat tehtävät;
- 4) selvittää pesän laajuus sekä mahdollisuudet peräyttää oikeustoimia ja palauttaa omaisuutta pesään;

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

- 5) laatia pesäluettelo ja velallisselvitys;
 - 6) määrätä valvontapäivä, vastaanottaa valvonnat ja selvittää ne saatavat, jotka voidaan valvonnan perusteella tai muutoin ottaa jakoluettelossa huomioon, sekä laatia jakoluettelo;
 - 7) huolehtia pesään kuuluvan omaisuuden myynnistä;
 - 8) tilittää varat velkojille jakoluettelon mukaisesti ja laatia lopputilitys konkurssista;
 - 9) hoitaa pesän juoksevaa hallintoa ja suorittaa muut pesänhoitajalle tässä tai muussa laissa säädetyt tai muuten pesänhoitoon kuuluvat tehtävät;
 - 10) päättää maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 61—77 artiklassa tarkoitettuun ryhmäkoordinoitimenettelyyn osallistumisesta varattuaan 12 §:ssä tarkoitettulle velkojatoimikunnalle tai suurimmille velkojille tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa.
-

15 luku

Velkojen päätösvallan käyttäminen

8 §

Kutsu velkojainkokoukseen

Ennen valvontapäivää kutsu velkojainkokoukseen on toimitettava tiedossa oleville velkojille ja velalliselle. Kutsu voidaan tarvittaessa julkaista virallisessa lehdessä, yhdessä tai useammassa tarkoitukseen soveltuvassa päivälehdessä tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Valvontapäivän jälkeen kutsu velkojainkokoukseen on toimitettava niille velkojille, joilla on oikeus käyttää velkojen päätösvaltaa, sekä velalliselle. Kutsu on toimitettava riittävän ajoissa.

Pesänhoitajan on ilmoitettava ennen valvontapäivää pidettävän velkojainkokouksen aika ja paikka Oikeusrekisterikeskukselle. Velkojainkokousta koskevat tiedot merkitään konkurssi-asioista pidettävään rekisteriin siten kuin siitä erikseen säädetään.

22 luku

Konkurssirekisteri, kuulutus ja ilmoitukset

1 §

Konkurssiasioiden rekisteri

Konkurssiasioista pidettävään rekisteriin merkityt konkurssiasian käsittelyä koskevat tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta maksutta. Konkurssiasioista pidettävästä rekisteristä säädetään konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa (137/2004).

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

2 §

Kuulutus konkurssin alkamisesta

Pesähoitajan on huolehdittava konkurssin alkamista koskevan kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä, yhdessä tai useammassa päivälehdessä tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla, jos pesähoitaja katsoo, että kuuluttaminen on tarpeen tuntemattomien velkojen määrän, velallisen kirjanpidon puutteellisuuden tai muun syyn vuoksi.

Pesähoitajan on pyydettävä kuulutuksen julkaisemista ulkomailla, jos maksukyvyttömyysmenettelyistä annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2015/848 tai Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta niin johtuu siten kuin asetuksessa tai kansainvälisessä sopimuksessa edellytetään. Pesähoitaja voi pyytää kuulutuksen julkaisemista ulkomailla myös muussa tapauksessa, jos kuulutuksen julkaiseminen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu kuulutuksesta on käytävä ilmi konkurssiin asettamisen päivämäärä ja kellonaika. Virallisessa lehdessä julkaistavan kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

3 §

Konkurssihakemusta koskevasta päätöksestä ilmoittaminen

Tuomioistuimen on ilmoitettava tarkoitukseen soveltuvalla tavalla konkurssiin asettamista koskevassa asiassa antamastaan päätöksestä velalliselle ja sille velkojalle, joka on tehnyt konkurssihakemuksen tai jota on asiassa kuultu.

Jos velallinen asetetaan konkurssiin, tuomioistuimen on ilmoitettava päätöksestä viipymättä pesähoitajalle. Pesähoitajan on ilmoitettava konkurssin alkamisesta velkojille. Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus on toimitettava siten kuin asetuksessa edellytetään. Muista ilmoituksista, jotka pesähoitajan on tehtävä konkurssin alkamisesta, säädetään oikeusministeriön asetuksella.

4 §

Ilmoitukset ja kuulutus konkurssivalvonnasta

Pesähoitajan on toimitettava ilmoitus konkurssivalvonnasta velalliselle sekä niille velkojille, jotka ovat ilmoittaneet yhteystietonsa pesähoitajalle tai ovat muutoin pesähoitajan tiedossa. Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus on toimitettava siten kuin asetuksessa edellytetään.

Pesähoitajan on huolehdittava konkurssivalvontaa koskevan kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä, jos kuuluttaminen on tuntemattomien velkojen määrän vuoksi tai muusta syystä tarpeen. Kuulutuksesta tulee käydä ilmi valvontapäivä. Virallisessa lehdessä julkaistavan kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin oikeusministeriön asetuksella.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

5 §

Ilmoitukset julkisselvityksestä sekä konkurssin päättymisestä eräissä tapauksissa

Tuomioistuimen on ilmoitettava konkurssin peruuntumisesta velalliselle ja sille velkojalle, joka on tehnyt konkurssihakemuksen tai jota on asiassa kuultu, sekä pesänhoitajalle. Pesänhoitajan on ilmoitettava konkurssin peruuntumisesta myös niille velkojille, joille hän on ilmoittanut konkurssin alkamisesta.

Pesänhoitajan tai julkisselvittäjän on ilmoitettava tuomioistuimen määräyksen mukaisesti velalliselle ja velkojille konkurssiin asettamista koskevan päätöksen kumoamisesta, konkurssin raukeamisesta ja sovinnon vahvistamisesta samoin kuin julkisselvityksestä ja konkurssipesän hallinnon palauttamisesta. Muista pesänhoitajalle tai julkisselvittäjälle kuuluvista, julkisselvitykseen tai konkurssin päättymiseen liittyvistä ilmoituksista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

6 §

Ilmoitukset kaupparekisteriin

Tuomioistuimen on viipymättä toimitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin merkitsemistä varten tieto konkurssiin asettamisesta, konkurssin peruuntumisesta ja raukeamisesta sekä siitä, että päätös konkurssiin asettamisesta on kumottu.

Oikeusrekisterikeskuksen on saatuaan ilmoituksen lopputilityksen hyväksymisestä viipymättä toimitettava tieto siitä Patentti- ja rekisterihallitukselle kaupparekisteriin merkitsemistä varten.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tiedot voidaan toimittaa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin välityksellä.

7 §

Tiedoksiantotapa

Pesänhoitaja voi toimittaa tässä laissa tarkoitetut ilmoitukset, kutsut ja muut tiedoksiannot sekä asiakirjat tarkoituksenmukaista tapaa käyttäen postitse tai sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä velkojan tai velallisen ilmoittamaan osoitteeseen taikka postiosoitteeseen, jonka velkoja tai velallinen on myöhemmin ilmoittanut maistraatille. Tiedoksiannot voidaan toimittaa myös puhelimitse, jollei kirjallinen menettely ole asian laadun vuoksi tarpeen.

Jollei pesänhoitajan pyynnöstä muuta johdu, velkojat ja velallinen voivat toimittaa pesänhoitajalle tässä laissa tarkoitetut lausumat, vastineet ja ilmoitukset 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.

8 §

Sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä saapuneen viestin saapumisajankohta

Sähköisellä tiedonsiirtomenetelmällä toimitetun viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle määräajassa, jos se on saapunut niin kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

23 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Maksu asiakirjan toimittamisesta

Valvontakirjelmän kääntämisestä aiheutuneet kustannukset voidaan vähentää velkojalle tulevasta jako-osuudesta, jos kirjelmä on toimitettu muulla kielellä kuin suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi eikä velkoja ole toimittanut kirjelmästä käännöstä millekään näistä kielistä.

3 §

Muutoksenhaku erityistilanteessa

Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 69 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun koordinaattorin päätökseen voidaan hakea muutosta siltä käräjäoikeudelta, joka on ratkaissut hakemuksen ryhmäkoordinointimenettelyn aloittamisesta. Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa siitä, kun selvittäjä on saanut koordinaattorin päätöksen tiedoksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Niihin konkurssimenettelyihin, jotka ovat vireillä tämän lain voimaan tullessa, mutta joissa päätös konkurssiin asettamisesta on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 1 luvun 2 §:n 2 momenttia ja 7 luvun 1 §:n 1 momenttia sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Tämän lain 3 luvun 2 §:ää, 12 luvun 5 §:n 2 momenttia ja 17 §:ää, 15 luvun 8 §:ää sekä 22 luku sovelletaan 25 päivään kesäkuuta 2018 sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Jos valvontakirjelmä on toimitettu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan sen kääntämisestä aiheutuneiden kustannusten vähentämiseen 23 luvun 2 §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. (Uusi 4 mom.)

2.

Laki

yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 91 ja 100 a §, sellaisena kuin niistä on 100 a § laissa 138/2004,

muutetaan 8 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 24 §:n 3 momentti, 62 §:n 2 momentti, 63 a §:n 2 momentti, 69 §:n 2 momentti, 71 §:n 1 ja 3 momentti ja 80 §, sellaisina kuin niistä ovat 24 §:n 3 momentti, ja 63 a §:n 2 momentti ja 69 §:n 2 momentti laissa 247/2007 ja 71 §:n 3 momentti laissa 794/1998, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 247/2007, uusi 3 momentti, lakiin uusi 66 b §, 71 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 794/1998, uusi 4 momentti, lakiin uusi 79 a §, 92 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 247/2007, uusi 4 momentti ja 96 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 247/2007, uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Jos asiassa on maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitettu liittymä toiseen jäsenvaltioon, johon asetusta sovelletaan, tämän lain sijasta sovelletaan, mitä asetuksessa säädetään.

8 §

Selvittäjä

Tuomioistuimen on määrättävä selvittäjä, jonka tehtävänä on menettelyn tarkoituksen toteuttamiseksi ja velkojien edun valvomiseksi:

- 1) laatia selvitys velallisen varoista, veloista ja muista sitoumuksista sekä velallisen taloudelliseen asemaan ja sen odotettavissa olevaan kehitykseen vaikuttavista seikoista;
- 2) seurata ja valvoa menettelyn kohteena olevaa velallisen toimintaa menettelyn aikana;
- 3) huolehtia tarpeellisessa laajuudessa velallisen ennen menettelyn alkamista harjoittaman toiminnan tarkastuksesta;
- 4) vaatia tarvittaessa velallisen tekemien oikeustointen peräyttämistä 36 ja 37 §:n nojalla sekä käyttää 31 §:n mukaisesti puhevaltaa velallisen lukuun;
- 5) huolehtia saneerausohjelmaehdotuksen laatimisesta;
- 6) suorittaa 10 luvussa säädetty tehtävät;

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

7) päättää maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 61—77 artiklassa tarkoitettuun ryhmäkoordinoitimenettelyyn osallistumisesta.

21 §

Ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kielto

Menettelyn alettua velallisen omaisuutta ei saa ulosmitata maksukiellon piiriin kuuluvasta saneerausvelasta. Kiellon vastainen ulosmittaus on tehoton. Ulosmittaushakemuksen käsittely keskeytetään. Jos ulosmittaus on jo toimitettu, täytäntöönpano on keskeytettävä ja ulosottomiehen on vaadittaessa luovutettava haltuun ottamansa omaisuus ja mahdollisesti kertyneet rahavarat selvittäjälle. Jos ulosmitatun omaisuuden myynnistä on julkaistu myynti-ilmoitus ennen menettelyn alkamista, tuomioistuim voi määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi ja myynnin peruutettavaksi, paitsi jos on ilmeistä, että kysymyksessä olevan omaisuuden säilyminen velallisella ei ole 20 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla tarpeellista. Täytäntöönpanoa hakeneella velkojalla on oikeus saada velalliselta korvaus myynnin peruuttamisen vuoksi hyödyttömiksi tulleista täytäntöönpanokuluista.

24 §

Suhde konkurssiin

Saneerausmenettelyä koskeva hakemus, joka on tehty velallisen ollessa konkurssissa, on jätettävä tutkimatta. Hakemus voidaan kuitenkin tutkia maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 51 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa. Tuomioistuim voi päämenettelyn selvittäjän vaatimuksesta määrätä, että ennen kuin tuomioistuim on ratkaissut hakemuksen, konkurssipesä ei saa myydä omaisuutta enempää kuin on välttämätöntä tappioiden välttämiseksi tai konkurssipesän hallinnosta ja omaisuuden hoidosta aiheutuvien kustannusten maksamiseksi.

62 §

Selonteko ohjelman toteuttamisesta

Saneerausohjelman päätyttyä valvojan tai, jos sellaista ei ole, velallisen on viipymättä annettava velkojatoimikunnalle ja velkojille loppuselonteko ohjelman toteutumisesta. Loppuselonteon päivämäärä on ilmoitettava myös Oikeusrekisterikeskukselle.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

63 a §

Lisäsuorituksen vaatiminen

Jollei saneerausohjelmassa toisin määrätä, hakemus lisäsuoritusvelvollisuuden täyttämiseksi on tehtävä tuomioistuimelle vuoden kuluessa loppuselonteon päivämäärästä. Jollei loppuselontekoa ole toimitettu velkojalle, velkojan on kuitenkin tehtävä hakemus kahden vuoden kuluessa loppuselonteon päivämäärästä.

10 luku

Menettelysäännökset

66 b §

Kansainvälinen toimivalta

Suomalaisen tuomioistuimen toimivallasta yrityksen saneerausta koskevassa asiassa silloin, kun velallisen pääintressien keskus on Suomessa tai muussa sellaisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, johon maksukyvyttömyysmenettelyistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2015/848 sovelletaan, säädetään mainitussa asetuksessa.

69 § (Uusi)

Hakemus

Hakemukseen on liitettävä tarpeellinen selvitys velallisesta ja siitä, millä perusteella tuomioistuin on toimivaltainen. Velallisen on lisäksi liitettävä hakemukseensa selvitys velkojistaan, veloistaan ja niiden vakuuksista sekä taloudellisesta tilanteestaan. Jollei velallinen ole tehnyt hakemusta 6 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tavoin yhdessä velkojiensa kanssa eivätkä velkojat ole puoltaneet hakemusta, velallisen on selvitettävä taloudellisten vaikeuksiensa keskeiset syyt, miten velallisen toimintaa on tarkoitus tulevaisuudessa jatkaa sekä millä varoilla saneerausmenettelystä aiheutuvat kustannukset katetaan ja miten velallinen kykenee maksamaan saneerausvelkoihin kuulumattomat velkansa.

71 §

Päätös menettelyn aloittamisesta

Päättyessään saneerausmenettelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee:

- 1) määrätä selvittäjä siten kuin 83 §:ssä säädetään, jollei 90 §:stä johdu muuta;
- 2) asettaa velkojatoimikunta siten kuin 84 §:ssä säädetään, jollei 10 tai 90 §:stä johdu muuta;

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

3) asettaa määräpäivä, johon mennessä velkojien on kirjallisesti ilmoitettava selvittäjälle vaatimuksensa, jos ne poikkeavat velallisen ilmoittamista, uhalla, että vaatimus muuten jää ottamatta huomioon ja saatava lakkaa siten kuin 47 §:ssä säädetään;

4) asettaa määräpäivä, johon mennessä selvittäjän on lähetettävä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys velallisen taloudellisesta tilasta tiedoksi asiaan osallisille;

5) asettaa määräpäivä, johon mennessä ehdotus saneerausohjelmaksi on laadittava ja toimitettava selvittäjälle ja tuomioistuimelle;

6) merkitä päätökseen sen antamisen tai julistamisen kellonaika;

7) merkitä päätökseen, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 vai 2 kohtaan.

— — — — —
Selvittäjän on viipymättä annettava päätös tiedoksi velallisen hakemuksesta tai selvityksestä ilmeneville velkojille sekä takaajille, kanssavelallisille ja vakuuden asettajille. Jos kysymyksessä on 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu velallinen, päätös on annettava tiedoksi myös asianomaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetuille ulkomaisille velkojille ilmoitus on toimitettava siten kuin asetuksessa edellytetään. (Uusi 3 mom.)

Jollei velkoja ole toimittanut 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta vaatimuksistaan suomen, ruotsin tai englannin kielellä, selvittäjän on pyydetävä velkojaa toimittamaan ilmoituksesta tarpeellisin osin käännös jollekin näistä kielistä.

79 a §

Yrityssaneerausasioiden rekisteri

Yrityssaneerausasioista pidettävään rekisteriin merkityt yrityssaneerausasian käsittelyä koskevat tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta maksutta. Yrityssaneerausasioista pidettävään rekisteristä säädetään konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetussa laissa (137/2004).

80 §

Kuulutukset ja ilmoitukset

Selvittäjän on huolehdittava saneerausmenettelyn alkamista koskevan kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä, yhdessä tai useammassa päivälehdessä tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla, jos selvittäjä katsoo, että kuuluttaminen on tarpeen tuntemattomien velkojien määrän tai muun syyn vuoksi.

Selvittäjän on pyydetävä kuulutuksen julkaisemisesta ulkomailla, jos maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 niin edellytetään. Selvittäjä voi pyytää kuulutuksen julkaisemisesta ulkomailla myös muussa tapauksessa, jos kuulutuksen julkaiseminen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua kuulutuksesta on käytävä ilmi saneeraushakemuksen vireilletulon päivämäärä sekä saneerausmenettelyn alkamisen päivämäärä ja kellonaika. Virallisessa lehdessä julkaistavan kuulutuksen sisällöstä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

Saneerausmenettelyyn liittyvistä ilmoituksista viranomaisille ja merkinnöistä kaupparekisteriin ja erinäisistä omaisuuslajeista sekä kiinnityksistä pidettäviin rekistereihin säädetään valtioneuvoston asetuksella.

92 §

Nopea saneerausohjelman vahvistaminen

Velkoja voi tämän lain säännösten estämättä vaatia suoritusta saatavastaan ja käyttää oikeuksiaan velkojana, jos velkojalle ei ole varattu tilaisuutta tulla kuulluksi tässä pykälässä tarkoitetussa menettelyssä. Jos kuitenkin velkojan täytyy olettaa muuten saaneen tiedon menettelyn aloittamisesta, sovelletaan, mitä 47 §:n 2 momentissa säädetään.

96 §

Muutoksenhaku

Maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 69 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun koordinaattorin päätökseen voidaan hakea muutosta siltä käräjäoikeudelta, joka on ratkaissut hakemuksen ryhmäkoordinointimenettelyn aloittamisesta. Muutosta on haettava 30 päivän kuluessa siitä, kun selvittäjä on saanut koordinaattorin päätöksen tiedoksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 79 a § ja 92 §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 26 päivänä kesäkuuta 2018.

Tämän lain 1 §:n 3 momenttia ja 66 b §:ää ei sovelleta niihin saneerausmenettelyihin, jotka ovat alkaneet ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain 62 §:n 2 momenttia, 63 a §:n 2 momenttia ja 80 §:ää, sekä tällä lailla kumottuja 91 ja 100 a §:ää sovelletaan 25 päivään kesäkuuta 2018 sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

3.

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 2 §:n 1 momentti sekä 87 ja 88 §, sellaisena kuin niistä on 87 § osaksi laissa 648/1999,
lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti ja 54 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 113/1995 ja 1123/2014, uusi 6 momentti seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön

— — — — —
Jos asiassa on maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitettu liittymä toiseen jäsenvaltioon, johon mainittua asetusta sovelletaan, tämän lain sijasta sovelletaan, mitä mainitussa asetuksessa säädetään.

2 §

Soveltamisala ja kansainvälinen toimivalta

Velkajärjestely sekä takaus- ja vakuusvastuun järjestely voidaan myöntää henkilölle, jonka pääintressien keskus on Suomessa. Pääintressien keskuksen määräytymisestä säädetään maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848.

54 §

Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta

— — — — —
Jos velkoja ei ole toimittanut 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan määrästä suomen, ruotsin tai englannin kielellä, velkojaa on pyydetävä toimittamaan ilmoituksestaan tarpeellisin osin käännös jollekin näistä kielistä.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

87 §

Velkajärjestelyrekisteri

Velkajärjestelyrekisteristä säädetään velkajärjestelyrekisteristä annetussa (/) laissa.

88 §

Asetuksenantovaltuus

Sen lisäksi mitä muualla tässä laissa säädetään, valtioneuvoston asetuksella säädetään:

- 1) tuomioistuimen velvollisuudesta hankkia kiinteistöä koskevia selvityksiä;
- 2) tuomioistuimen velvollisuudesta toimittaa hakemuksen liitteet velkojille;
- 3) ulosottomiehen velvollisuudesta tehdä ilmoituksia rekisteriviranomaisille;
- 4) 41 §:ssä tarkoitettua menettelyä ulosotossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 87 ja 88 § tulevat kuitenkin voimaan vasta 26 päivänä kesäkuuta 2018.

Tällä lailla kumotaan 26 päivästä kesäkuuta 2018 yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun asetuksen (58/1993) 7–10 §.

Tämän lain 1 §:n 4 momenttia ei sovelleta, jos päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehty ennen tämän lain voimaantuloa.

4.

Laki

konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annetun lain (137/2004) 4 ja 6 §, 7 §:n 3 ja 4 momentti sekä 9 ja 10 §, sekä

lisätään 3 §:ään uusi 2 momentti ja 5 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

3 §

Tiedot konkurssihakemuksesta

— — — — —
Jos velallinen on luonnollinen henkilö, Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä rekisteriin velallisen syntymäaika ja -paikka.

4 §

Muut konkurssiasioista merkittävät tiedot

Tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin konkurssiasian käsittelystä:

- 1) päivämäärä ja kellonaika, jona päätös konkurssiin asettamisesta on tehty;
- 2) tieto siitä, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta maksukyvyttömyysmenetelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1, 2 vai 4 kohtaan;
- 3) pesänhoitajien nimet ja yhteystiedot sekä määräys tehtävien jakamisesta pesänhoitajien kesken;
- 4) hakemuksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen sekä asian jääminen sillensä, siirtäminen tai palauttaminen toiseen tuomioistuimeen;
- 5) konkurssin peruuntuminen tai raukeaminen;
- 6) julkisselvitykseen siirtyminen ja konkurssipesän hallinnon palauttaminen;
- 7) jakoluettelon vahvistaminen;
- 8) tuomioistuin, jossa konkurssiin asettamista koskevaan päätökseen voidaan hakea muutosta, ja muutoksenhaun määrääjat;
- 9) muutoksenhaku 1—5 ja 7 kohdassa tarkoitettuun päätökseen.

Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä rekisteriin päivämäärä ja kellonaika, jolloin 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut tiedot näkyvät rekisterissä.

Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä pesänhoitajan ilmoituksen perusteella rekisteriin:

- 1) valvontapäivä;
- 2) valvontakirjelmät vastaanottavan pesänhoitajan nimi ja yhteystiedot;
- 3) ennen valvontapäivää pidettävän velkojainkokouksen aika ja paikka;
- 4) tieto lopputilityksen hyväksymisestä;
- 5) jos velallinen on oikeushenkilö, tieto siitä, onko velallisella konkurssin päättyessä omaisuutta.

Edellä 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettu tieto tulee merkitä rekisteriin viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Edellä 3 momentissa tarkoitetut tiedot voidaan merkitä rekisteriin myös siten, että ne merkitään konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään, josta ne siirtyvät sähköisesti rekisteriin.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

5 §

Tiedot yrityssaneerausasia koskevasta hakemuksesta

— — — — —
Jos velallinen on luonnollinen henkilö, Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä rekisteriin velallisen syntymäaika ja –paikka.

6 §

Muut yrityssaneerausasioista merkittävät tiedot

Tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin yrityssaneerausasian käsittelystä:

1) ennen menettelyn aloittamista määrätty väliaikainen kielto ja sen lakkaaminen;
2) päivämäärä ja kellonaika, jona päätös yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta on tehty;
3) tieto siitä, perustuuko tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1, 2 vai 4 kohtaan;

4) hakemuksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen taikka asian jääminen sillensä tai siirtäminen **tai palauttaminen** toiseen tuomioistuimeen;

5) menettelyn lakkaaminen;

6) saneerausohjelman vahvistaminen;

7) saneerausohjelman muuttaminen;

8) velkajärjestelyn raukeaminen;

9) saneerausohjelman raukeaminen;

10) muutoksenhaku 2—9 kohdassa tarkoitettuun päätökseen.

Kun yrityssaneerausmenettely on aloitettu, tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin:

1) selvittäjien nimet ja yhteystiedot sekä määräys tehtävien jakamisesta selvittäjien kesken;

2) määräpäivä, johon mennessä velkojien on ilmoitettava selvittäjälle vaatimuksensa;

3) määräpäivä, johon mennessä velallisen taloudellista tilaa koskeva selvitys on annettava tiedoksi asiaan osallisille;

4) määräpäivä, johon mennessä ehdotus saneerausohjelmaksi on laadittava;

5) velallisen määräysvallan rajoitukset;

6) määräpäivä, johon mennessä saatavia koskevat väitteet on esitettävä;

7) määräpäivä, johon mennessä lausuma ohjelmaehdotuksesta on annettava;

8) määräpäivä äänestyslausumalle ohjelmaehdotuksesta;

9) velkojatoimikunnan asettaminen;

10) tuomioistuin, jossa yrityssaneerausmenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen voidaan hakea muutosta, ja muutoksenhaun määräajat.

Kun tuomioistuin on vahvistanut saneerausohjelman, rekisteriin on merkittävä valvojan nimi ja yhteystiedot, jos valvoja on määrätty.

Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä valvojan, tai jos sellaista ei ole, velallisen ilmoituksen perusteella rekisteriin loppuselonteon antamispäivä. Tieto voidaan merkitä rekisteriin myös siten, että se merkitään konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmään, josta se siirtyy sähköisesti rekisteriin.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

7 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Yrityssaneerausasiaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä, kun:

- 1) on kulunut kolme kuukautta siitä, kun yrityssaneeraushakemus on hylätty, jätetty tutkimatta tai jäänyt sillensä;
- 2) on kulunut kolme vuotta siitä, kun saneerausmenettely on lakannut muusta syystä kuin ohjelman vahvistamisen johdosta;
- 3) on kulunut kuusi kuukautta loppuselonteon päivämäärän merkitsemisestä rekisteriin;
- 4) on kulunut kolme vuotta saneerausohjelman raukeamisesta.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitetut määräajat lasketaan päivästä, jona tuomioistuin on ratkaissut asian. Jos asia määräajan päättyessä on vireillä muutoksenhakutuomioistuimessa, tietoa alemman tuomioistuimen ratkaisusta ei kuitenkaan poisteta ennen kuin muutoksenhakutuomioistuin on ratkaissut asian. Lopputilityksen osalta määräaika lasketaan päivästä, jona se on hyväksytty.

9 §

Tietojen julkisuus ja luovuttaminen

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin merkityt tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta lukuun ottamatta luonnollisen henkilön henkilötunnusta. Yleisen tietoverkon kautta saatavissa olevat tiedot asetetaan saataville myös Euroopan oikeusportaalien välityksellä maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetulla tavalla.

Rekisteristä saa luovuttaa tietoja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muuna massaluovutuksena hyväksyttävää tarkoitusta varten.

Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava rekisteristä tarpeelliset tiedot kaupparekisteriviranomaiselle ja muullekin viranomaiselle, joka tarvitsee tietoa ylläpitämäänsä rekisteriin merkitsemistä varten. Tiedot voidaan luovuttaa sähköisessä muodossa.

10 §

Maksut

Konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin käyttö yleisen tietoverkon kautta on maksutonta. Tiedot, jotka toimitetaan viranomaiselle rekisteriin merkitsemistä varten, toimitetaan maksutta.

Teknisen käyttöyhteyden kautta tai muuna massaluovutuksena konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettavista tiedoista valtiolle perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperusteissa (150/1992).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

velkajärjestelyrekisteristä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Rekisterin tarkoitus ja ylläpito

Oikeusrekisterikeskus pitää yllä velkajärjestelyrekisteriä. Rekisterin tarkoituksena on varmistaa ajantasaisen tiedon saatavuus yksityishenkilön velkajärjestelyasioista tuomioistuin- ja viranomaistoimintaa, velkojen edunvalvontaa, sivullisten etujen ja oikeuksien turvaamista sekä tilasto- ja tutkimustoimintaa varten.

2 §

Tietojen merkitseminen

Velkajärjestelyasiaa käsittelevän tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin tiedot niin kuin tässä laissa säädetään.

3 §

Tiedot hakemuksesta

Kun velkajärjestelyhakemus on tullut vireille, tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin:

- 1) tuomioistuin ja sen yhteystiedot sekä asian diaarinumero ja vireilletulopäivä;
- 2) velallisen nimi, kotipaikka, yhteystiedot ja henkilötunnus;
- 3) hakemuksen tekijä ja hänen yhteystietonsa (*prosessiosoite*);
- 4) tieto siitä, koskeeko velkajärjestelyhakemus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 45 a §:ssä tarkoitettua elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä.

Oikeusrekisterikeskuksen on merkittävä rekisteriin velallisen syntymäaika ja -paikka.

Tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin myös velallisen yritys- ja yhteisötunnus, jos velkajärjestelyhakemus koskee yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 45 a §:ssä tarkoitettua elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

4 §

Tiedot asian käsittelystä

Tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin velkajärjestelyasian käsittelystä:

- 1) ennen velkajärjestelyn aloittamista määrätty väliaikainen kiello ja sen lakkaaminen;
- 2) päivämäärä ja kellonaika, jona päätös velkajärjestelyn aloittamisesta tehtiin;
- 3) hakemuksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen taikka asian jääminen sillensä tai siirtäminen **tai palauttaminen** toiseen tuomioistuimeen;
- 4) maksuohjelman vahvistaminen sekä maksuohjelman alkamis- ja päättymispäivä erikseen tavallisten velkojen ja vakuusvelkojen osalta sekä tieto maksuvelvollisuuden poistamisesta kokonaan;

- 5) maksuohjelman raukeaminen;
- 6) maksuohjelman muuttaminen ja ohjelman päättymispäivä;
- 7) muutoksenhaku 3—6 kohdassa tarkoitettuun päätökseen.

Kun velkajärjestely on aloitettu, tuomioistuimen on merkittävä rekisteriin:

- 1) selvittäjän nimi ja yhteystiedot;
- 2) määräpäivä, johon mennessä velkojien on ilmoitettava velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan määrä;
- 3) määräpäivä, johon mennessä ehdotus maksuohjelmaksi on toimitettava tuomioistuimelle;
- 4) määräpäivä, johon mennessä lausuma maksuohjelmaehdotuksesta on annettava;
- 5) tuomioistuin, jossa velkajärjestelyn aloittamiseen voidaan hakea muutosta.

Rekisteristä on ilmentävä, että tuomioistuimen kansainvälinen toimivalta perustuu maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 3 artiklan 1 kohtaan. Samoin rekisteristä on ilmentävä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitetun muutoksenhaun määräaikaisten laskentaperusteet.

Jos maksuohjelma raukeaa yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 47 §:n nojalla, merkinnän tekee se tuomioistuin, jossa yrityksen saneerausmenettely on vireillä.

5 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Rekisteristä poistetaan rekisteröityä ja velkajärjestelyä koskevat tiedot sen jälkeen, kun:

- 1) maksuohjelman kesto on päättynyt;
- 2) velkajärjestelyasian käsittely on muun kuin hakemuksen hylkäämisen vuoksi tuomioistuimessa päättynyt;
- 3) on kulunut kaksi vuotta siitä, kun hakemus on hylätty tai maksuohjelma on määrätty raukeamaan.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetut määräajat lasketaan päivästä, jona tuomioistuin on ratkaissut asian. Jos asia määräajan päättyessä on vireillä muutoksenhakutuomioistuimessa, tietoa alemman tuomioistuimen ratkaisusta ei kuitenkaan poisteta ennen kuin muutoksenhaku-tuomioistuin on ratkaissut asian.

Virheen oikaisusta säädetään henkilötietolain (523/1999) 29 §:ssä.

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

6 §

Tietojen merkitsemisen kiireellisyys

Merkinnät rekisteriin on tehtävä viivytyksettä. Merkintä velkajärjestelyn aloittamisesta sekä väliaikaisesta kiellosta ja sen lakkaamisesta on tehtävä samana päivänä, jona päätös on tehty.

7 §

Rekisteristä poistetut tiedot

Oikeusrekisterikeskuksen on arkistoitava velkajärjestelyrekisteristä poistetut tiedot kymmenen vuoden ajan siitä, kun tiedot on poistettu rekisteristä.

Velkajärjestelyrekisteristä poistetut tiedot on pidettävä salassa. Tietoja saa kuitenkin antaa tuomioistuimelle velkajärjestelyn myöntämisen edellytysten selvittämiseksi.

8 §

Tietojen julkisuus ja luovuttaminen

Velkajärjestelyrekisteriin merkityt tiedot ovat julkisia. Jokaisella on oikeus saada tietoja ja otteita rekisteristä.

Jos velkajärjestely koskee yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 45 a §:ssä tarkoitettua elinkeinotoiminnan velkojen järjestelyä, velkajärjestelyrekisteriin merkityt tiedot ovat saatavissa yleisen tietoverkon kautta henkilötunnusta lukuun ottamatta. Yleisen tietoverkon kautta saatavissa olevat tiedot asetetaan saataville myös Euroopan oikeusportaalin välityksellä maksukyvyttömyysmenettelyistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/848 tarkoitetulla tavalla.

Rekisteristä saadaan luovuttaa tietoja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 16 §:n 3 momentin estämättä teknisen käyttöyhteyden välityksellä tai muuna massaluovutuksena tuomioistuimille velkajärjestelyyn liittyviä tehtäviä, ulosotto-, vero-, poliisi- tai muulle viranomaiselle perintä- ja täytäntöönpanotehtäviä sekä luottotietotoiminnan harjoittajille luottotietorekisterin pitämistä varten. Tietoja teknisen käyttöyhteyden välityksellä saadaan lisäksi luovuttaa sille, joka tarvitsee niitä luoton myöntämistä ja valvontaa varten.

9 §

Maksut

Otteet velkajärjestelyrekisteristä ja velkajärjestelyrekisterin käyttö yleisen tietoverkon kautta ovat maksuttomia.

Teknisen käyttöyhteyden kautta tai muuna massaluovutuksena velkajärjestelyrekisteristä annettavista tiedoista valtiolle perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Valiokunnan mietintö LaVM 6/2017 vp

10 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, henkilötietojen salassapitoon ja luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia ja muuhun henkilötietojen käsittelyyn henkilötietolakia.

11 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 87 §:ssä tarkoitetusta rekisteristä mainitun lain 88 §:n nojalla annettujen säännösten nojalla ennen tämän lain voimaantuloa poistetut tiedot poistetaan mainittujen säännösten mukaisesta arkistosta kymmenen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

6.

Laki

toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa alkaneen maksukyvyttömyysmenettelyn kuuluttamisesta ja rekisteriin merkitsemisestä annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa alkaneen maksukyvyttömyysmenettelyn kuuluttamisesta ja rekisteriin merkitsemisestä annetun lain (581/2002) 1 § seuraavasti:

1 §

Oikeusrekisterikeskus huolehtii selvittäjän pyynnöstä siitä, että maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kuulutus julkaistaan Suomessa virallisessa lehdessä. Kuulutuksesta tulee käydä ilmi mainitun asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi ainakin tarpeelliset tunniste- ja yhteystiedot tuomioistuimesta, velallisesta ja selvittäjästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

Suomen, Tanskan, Norjan, Islannin ja Ruotsin kesken Kööpenhaminassa 7 päivänä marraskuuta 1933 tehdyn, konkurssia koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan Suomen, Tanskan, Norjan, Islannin ja Ruotsin kesken Kööpenhaminassa 7 päivänä marraskuuta 1933 tehdyn, konkurssia koskevan sopimuksen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta annetun lain (333/1934) 2 §.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 3.5.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kari Tolvanen kok
varapuheenjohtaja Eva Biaudet r
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Sanna Marin sd
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Mika Niikko ps
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ville Tavio ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila